

Rambla de Catalunya, 16
Tel. 93 673 12 12 Fax 93 673 04 73
08754 EL PAPIOL (Baix Llobregat)
www.efados.com

El rellotge català, innovació puntera a l'Europa del segle XVIII

«Al català li agrada més innovar que copiar»

EL RELLOTGE CATALÀ

Novetat

AUTOR | Jaume Xarrié i Rovira
Eduard Farré i Olivé
PRÒLEG | Josep M. Cadena
ISBN | 978-84-95550-72-9
COL·LECCIÓ | Patrimoni per Descobrir

PÀGINES | 352 pàgines
IMATGES | 490 fotografies
COBERTA | Cartoné tapa dura
FORMAT | 29,7x24,6 cm
PVP | 66 Euros

Sinopsi >>

Després de vint anys d'estudi, l'antiquari Jaume Xarrié i el professor de rellotgeria Eduard Farré presenten el llibre *El rellotge català*, una obra de síntesi, rigorosa i profundament didàctica, sobre la història de la rellotgeria de Catalunya.

Des dels inicis de la civilització, l'ésser humà ha esmerçat recursos per mesurar el temps. Els autors repassen aquests orígens amb les clepsidres i els antics rellotges aromàtics. El naixement del rellotge mecànic, pels volts de 1300, representa un salt irrevocable respecte al període anterior. Xarrié i Farré valoren la importància de l'invent i se centren en la producció dels dotze tallers rellotgers catalans durant el segle XVIII, els quals, en menys de setanta anys, fabriquen una gran quantitat d'aparells mecànics, amb tipologia i estil diferents però amb un denominador comú: l'escapament català.

El llibre recull la trajectòria dels prestigiosos mestres rellotgers dels tallers d'Arenys de Munt, Barcelona, Centelles, Gironella, Igualada, Manresa, Mataró, Moià, Olot, Sant Joan de les Abadesses, Terrassa i Vic, alhora que il·lustra la importància dels rellotges de campanar catalans, que apareixen just quan la societat deixa enrere les hores canòniques i es regeix pels tocs horaris civils.

El rellotge català ens endinsa a descobrir la història de la rellotgeria de Catalunya –des de la clepsidra de Ripoll del segle XI fins als rellotges científics d'Albert Billeter, rellotger suís establert a la vila de Gràcia el segle XIX–, un llegat patrimonial apassionant i, en una gran part, inèdit.

Autors >>

Jaume Xarrié i Rovira (Barcelona, 1940)
Antiquari, col·leccionista i assessor artístic. Aparellador per la Universitat de Barcelona (1964), es dedica a la seva passió per l'art i les antiguitats, i molt especialment pels rellotges domèstics catalans del segle XVIII.

És el comissari de l'exposició «El rellotge domèstic català», mostrada al públic durant la 25a Fira d'Antiquaris de Barcelona l'any 2001. Destaca la distinció del Comitè Organitzador del 14è Saló d'Antiquaris de Barcelona en l'exhibició de l'Objecte Insòlit d'Antiquaris en les edicions de 1987 i 1990. El 2001 és nomenat president emèrit de Fira Internacional de Barcelona en reconeixença de la seva dedicació com a president del Comitè Organitzador d'Antiquaris de Barcelona. El 2008 és nomenat president emèrit del Gremi d'Antiquaris de Catalunya.

Eduard Farré i Olivé (Barcelona, 1953)
Professor de Pràctiques i Tecnologia de Micromecànica i Rellotgeria de l'Escola de Rellotgeria de Barcelona (IES La Mercè), ha estat president fundador de la Societat Catalana de Gnomònica (1988-1994), i també membre del British Horological Institute (1980-1983) i de l'Antiquarian Horological Society (1985-2001).

En la construcció i disseny d'instruments per a la mesura del temps és autor d'un planetari d'estil segle XVIII que s'exposa al Museu de la Ciència de Barcelona i del disseny tècnic de diversos rellotges de sol analemàtics, entre d'altres obres. Ha publicat un centenar d'articles en revistes especialitzades en rellotgeria i astronomia, i diversos llibres. És coautor del llibre *Rellotges de sol de Catalunya*, d'aquesta mateixa col·lecció Patrimoni per Descobrir. Ha realitzat també les exposicions «Temps i rellotges» (Museu de la Ciència de Barcelona, 1985), «Historia de la medida del tiempo» (Sant Sebastià, 1991) i «Evolució dels rellotges» (Fira Andor'93).

EL RELLOTGE CATALÀ

I. Breu història de la mesura dels temps

II. Segles x-xiii >> Instruments horaris medievals

Clepsidra amb despertador de Ripoll
 El rellotge de sorra, una clepsidra seca
 Segle XIII: Una clepsidra amb carilló a la Cort Catalana

III. Segles XIV-XV >> Els primers mestres rellotgers

- > El rellotge del campanar romànic de la catedral de Vic
- > El rellotge de la catedral de Girona
- > Els rellotges de la catedral de Barcelona

IV. Segles XVI-XIX >> L'hora des del campanar

La necessitat urbana de disposar d'hora pública
 El «dret de campana»

- > Catedral de Barcelona
- > Catedral de Tarragona
- > Església de Nostra Senyora de l'Assumpció [Alcover]
- > Església de Santa Maria [Alpens]
- > Antic Hospital de la Santa Creu [Barcelona]
- > Monestir de Breda
- > Església de la Santa Creu [Calafell]
- > Església de Sant Miquel [Cardona]
- > Església de Sant Feliu [Celrà]
- > Església de Sant Corneli [Collbató]
- > Església de la Nativitat de la Mare de Déu [Durro]
- > Església de Sant Pere Apòstol [El Rourell]
- > Església de Sant Feliu [Fontcoberta]
- > Església de Sant Pere [Gelida]
- > Església de Sant Jaume Apòstol [La Guàrdia dels Prats]
- > Seu Vella de Lleida
- > Església de la Mare de Déu de la Cinta [Llimiana]
- > Església de Nostra Senyora dels Àngels [Llívia]
- > Església de Sant Martí [Mura]
- > Església de Sant Andreu [Oristà]
- > Església de Sant Eudald [Ripoll]
- > Església de Sant Esteve [Sant Esteve d'en Bas]
- > Can Rodó [Sant Feliu de Codines]
- > Monestir de Sant Joan i de Sant Pau [Sant Joan de les Abadesses]
- > Església de Santa Margarida [Santa Margarida de Montbui]

- > Església de Santa Maria [Santa Maria de Merlès]
- > Església de Sant Pere [Santpedor]
- > Torre de les Hores [Son del Pi]
- > Església de Sant Sadurní [Vilavenut]

V. Segles XVIII-XIX >> El rellotge domèstic català

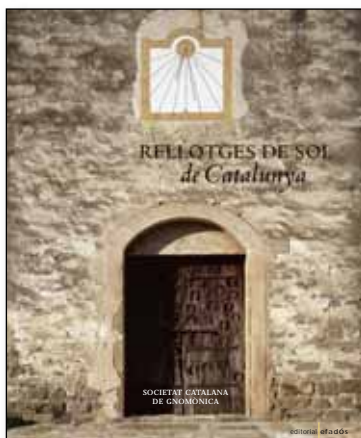
Descobriments de la rellotgeria domèstica catalana
 Els tallers de rellotgeria catalans
 Catalunya del segle XVIII
 Fabricació de rellotges en aquest període
 Els oficis dels rellotgers
 L'escapament català
 El «segell de lo català»

- > Taller d'Arenys de Munt
- > Taller de Barcelona
- > Taller de Centelles
- > Taller de Gironella
- > Taller d'Igualada
- > Taller de Manresa
- > Taller de Mataró
- > Taller de Moia
- > Taller d'Olot
- > Taller de Sant Joan de les Abadesses
- > Taller de Terrassa
- > Taller de Vic

VI. Segle XIX >> Albert Billeter i la rellotgeria científica

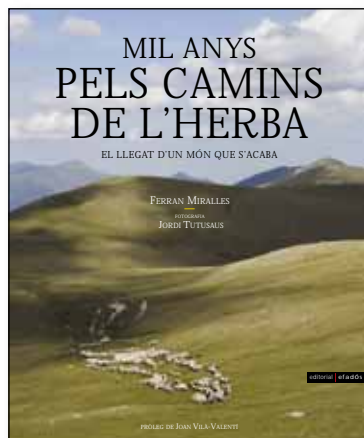
- > Rellotge de Neuchâtel
- > Rellotge d'Ivanovo
- > Congrés dels Diputats de Madrid
- > Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona
- > Campanar de Gràcia
- > Passatge del Rellotge
- > Catedral de Barcelona (1865)
- > Església de Sant Joan [Berga]
- > Altres rellotges signats per Billeter

Relotges de sol de Catalunya

Societat Catalana de Gnomònica
ISBN 978-84-95550-40-8

Mil anys pels camins de l'herba

Ferran Miralles i Sabadell
ISBN 978-84-95550-49-1

El rellotge català

Jaume Xarrié i Eduard Farré
ISBN 978-84-95550-72-9

Col·lecció >>

La col·lecció Patrimoni per Descobrir, dirigida per l'Editorial Efadós, té la voluntat de preservar aquells elements significatius del passat, sovint predestinats a l'oblit, i difondre'n altres de més actuals: uns trets distintius que formen part del llegat etnogràfic català, ric i valuós, i que esdevenen una font d'inspiració constant.

El pòsit cultural de les comarques catalanes pren protagonisme a Patrimoni per Descobrir, que dona rellevància als béns arquitectònics, etnogràfics, científics i tècnics, i també a les diferents formes de vida del territori. Una fesomia de contrastos que intenten mostrar la riquesa patrimonial de Catalunya en els vessants natural, urbà o rural i tècnic.

Els indrets més simbòlics de les ciutats, els edificis més emblemàtics de les viles i dels pobles, les formes de vida més singulars i la biodiversitat que conforma el substrat paisatgístic del país s'engloben en aquesta col·lecció, que té com a

màxima tractar els aspectes referencials que conformen la nostra manera de ser.

La interacció entre el medi i l'ésser humà és una altra premissa de la col·lecció Patrimoni per Descobrir. Els temes d'estudi actuals coexisteixen amb altres aspectes de la cultura tradicional i amb elements del patrimoni històric i artístic del nostre país, tot vetllant pels valors d'interès culturals propis.

Per poder fer possible aquests objectius, l'Editorial Efadós promou l'edició de nous projectes editorials que sempre s'acompanyen de material gràfic d'alta qualitat. Una suma d'esforços, tant en l'àmbit tècnic com material, necessària per representar tots els àmbits dels títols seleccionats –molts d'ells mancats de bibliografia. Tot un repte per a la col·lecció, que aposta per la investigació i la recerca, i per difondre productes culturals editorials d'una gran qualitat.

editorial | efadós

Rambla de Catalunya, 16
Tel. 93 673 12 12 Fax 93 673 04 73
08754 EL PAPIOL (Baix Llobregat)
www.efados.com

DISTRIBUÏDORA

